

SECRETARIA ~~TUL~~ GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL ~~DE~~ ~~SECRETARAT~~ ~~AL~~ ~~GUVERNULUI~~ ~~PARLAMENTUL~~

Biroul permanent al Senatului

441 / 08.10.2024

515, 514, 508

Nr. 8357/2024

04-10-2024

Către: **DOMNUL MARIO OVIDIU OPREA,
SECRETARUL GENERAL AL SENATULUI**

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 02 octombrie 2024

STIMATE DOMNULE SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. Propunerea legislativă pentru completarea Legii-cadru nr. 153 din 28 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial nr. 492 din 28 iunie 2017, privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice (Bp. 332/2024);

2. Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 53/2023 privind Codul Muncii (Bp. 412/2024);

3. Propunerea legislativă pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 113/2011 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială (Bp. 411/2024);

4. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților (Bp. 401/2024).

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

508 / 08.10.2024

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ*, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea LEGII nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților*, inițiată de domnul senator AUR Adrian Costea (**Bp. 401/2024**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea *Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților*, precum și pentru organizarea și funcționarea *Autorității Electorale Permanente*, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit *Expunerii de motive*, inițiativa legislativă vizează modificarea modalității de atribuire a mandatelor prin introducerea votului preferențial pe listă deschisă, modificarea modalității de stabilire a numărului de mandate care revin fiecărei circumscripții electorale, modificarea procedurii de strângere a semnăturilor de susținere și reducerea numărului de semnături necesare pentru depunerea candidaturilor, precum și reducerea pragului electoral.

II. Observații

1. Referitor la norma propusă pentru art. 5 alin. (5) din inițiativa legislativă, apreciem că aceasta este lipsită de claritate și previzibilitate, aspect ce poate fi de natură să conducă la o posibilă afectare a art. 1 alin. (5) din *Constituția României, republicată*, pentru considerentele ce urmează a fi expuse în continuare:

În primul rând, precizăm că, din modalitatea de formulare a normei nu reiese ce presupune, în concret, împărțirea circumscripțiilor electorale în cele trei categorii, după criteriul numărului de locuitori.

În acest sens, semnalăm că textul propus nu se corelează cu prevederile art. 4 din *Legea nr. 208/2015*, potrivit căreia, pentru organizarea alegerilor, sunt constituite circumscripții electorale la nivelul celor 41 de județe, o circumscripție în municipiul București și o circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reședința în afara țării, numărul total al circumscripțiilor electorale fiind de 43.

În al doilea rând, observăm că împărțirea circumscripțiilor electorale în cele trei categorii menționate în cuprinsul normei se realizează după criteriul numărului de locuitori, prin raportare la datele obținute la cel mai recent recensământ al populației.

Însă, prevederile art. 5 alin. (4) din *Legea nr. 208/2015* stabilesc că numărul locuitorilor care se ia în calcul pentru stabilirea normei de reprezentare este cel raportat de Institutul Național de Statistică la data de 1 ianuarie a anului precedent anului în care au loc alegeri la termen, aspect ce relevă necorelarea normei propuse cu actualele dispoziții legale în vigoare.

2. Semnalăm că, dincolo de deficiențele de redactare [*„partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale care depun la BEC susținute de minim 5000 de cetățeni (...)*], textul preconizat este neclar și sub aspectul modalității prin care se va face dovada îndeplinirii gradului de reprezentativitate în rândul electoratului, având în vedere eliminarea referirii la necesitatea depunerii unei liste de susținători pentru înregistrarea listei de candidați.

Astfel, era necesar să fie avută în vedere inclusiv jurisprudența Curții Constituționale¹ în materie: *„condiționarea înregistrării candidaturilor la funcțiile electiv de prezentarea unei liste de susținători constituie o măsură necesară și adecvată pentru dovedirea unui anumit grad de reprezentativitate în rândul electoratului, deopotrivă pentru toți competitorii electorali și pentru descurajarea eventualelor candidaturi abuzive. Reprezentativitatea, prezumată prin depunerea unei liste cu semnături de adeziune, este cea trăsătură esențială a oricărui mandat dobândit în urma exprimării prin sufragiu a voinței politice a electoratului, indiferent că este vorba de alegeri locale, parlamentare, prezidențiale sau europarlamentare.”*. Observația este valabilă și pentru textul propus la art. 54 alin. (2) și (3).

3. Totodată, în ceea ce privește condiția instituită la art. 54 alin. (1), (2) și (3) din inițiativa legislativă pentru depunerea listei de candidați, respectiv a candidaturilor independente, referitoare la susținerea acestora

---

¹ Spre ex., Decizia nr. 316/2022.

de către un anumit număr minim de cetățeni cu drept de vot, cu adresa de domiciliu sau reședință în minim 2/3 din numărul de localități din circumscripția electorală respectivă, arătăm, cu titlu preliminar, că în jurisprudența sa², instanța de contencios constituțional a statuat că: *„trăsătura esențială a oricărui mandat dobândit în urma exprimării prin sufragiu a voinței politice a electoratului o constituie reprezentativitatea sa. Indiferent că este vorba de alegeri locale, parlamentare, prezidențiale sau europarlamentare, sistemul electoral național prevede, în esență, aceeași condiție: depunerea unei liste cu semnături de adeziune. Acest criteriu de preselectare a candidaților este unul obiectiv și rezonabil, aplicabil în condiții de egalitate de tratament fiecăreia dintre cele două categorii de participanți la alegeri: candidații independenți, pe de o parte, și cei propuși pe lista unui partid politic, pe de altă parte. Instituirea condiției legale privind depunerea listei cu semnături reprezintă o modalitate prin care candidatul la o funcție sau demnitate publică își dovedește potențialul de reprezentativitate și arată, în același timp, preocuparea legiuitorului de a preveni exercitarea abuzivă a dreptului de a fi ales, pe de o parte, dar și de a asigura, pe de altă parte, accesul efectiv la exercițiul acestui drept persoanelor eligibile care într-adevăr beneficiază de credibilitatea și susținerea electoratului, astfel încât să existe șanse reale de reprezentare a acestuia în forul legislativ.”*

Precizăm că, în acest sens sunt și recomandările cuprinse în *Codul bunelor practici în materie electorală*, *Liniile directoare* statuând în acest sens, la art. 1.3 - Prezentarea candidaturilor, pct. i și ii, următoarele: *„i. Prezentarea candidaților individuali sau a listelor de candidați pot fi condiționate de obținerea unui anumit număr de semnături; ii. Legea nu trebuie să impună colectarea semnăturilor a mai mult de un 1% din alegătorii circumscripției respective”*. Această recomandare este dezvoltată în *Raportul explicativ*, pct. 8, după cum urmează: *„Obligația de a colecta un anumit număr de semnături pentru prezentarea unei candidaturi nu este, în principiu, incompatibilă cu principiul sufragiului universal. În practică, toate partidele politice, cu excepția unor formațiuni politice fantome, par a nu se confrunta cu nicio dificultate în colectarea numărului necesar de semnături, atunci când normele care reglementează colectarea semnăturilor nu sunt utilizate pentru a împiedica unii candidați de a se prezenta. Pentru a evita orice manipulări de acest gen, legea trebuie să stabilească un număr maxim de semnături care nu trebuie să depășească pragul de 1% din alegători”*.

Prin urmare, având în vedere aspectele expuse mai sus, dar și prevederile art. 5 alin. (1) din *Legea nr. 208/2015* potrivit căreia *„Senatorii*

---

² Spre ex., Decizia nr. 763/2017, Decizia nr. 782/2009.

și deputații se aleg prin scrutin de listă, potrivit principiului reprezentării proporționale.”, apreciem că era necesară analizarea prevederilor propuse din care ar rezulta faptul că pentru depunerea candidaturilor, candidații pot fi susținuți și de cetățeni cu drept de vot care nu au domiciliul sau reședința în circumscripția electorală respectivă. De altfel, normele propuse nu se corelează cu cele prevăzute la art. 54 alin. (7).

4. De asemenea, prin raportare la prevederile art. 4 din *Legea nr. 208/2015*, semnalăm că se impunea clarificarea și revizuirea textului propus pentru art. 54 alin. (2¹), nefiind clar din cuprinsul normei la ce se referă sintagma „*circumscripții electorale din afara României*”.

5. Distinct de aspectele expuse mai sus, din punct de vedere al exigențelor de tehnică legislativă, menționăm că din cuprinsul prezentei inițiative legislative lipsește articolul, ca element structural de bază al părții dispozitive, sens în care era necesar să fie avute în vedere prevederile art. 47 din *Legea nr. 24/2000*³.

6. Apreciem că aplicarea prevederilor inițiativei legislative conduce la un impact negativ asupra bugetului consolidat.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organismele financiare internaționale.

Totodată, vă transmitem, alăturat, răspunsul Autorității Electorale Permanente nr. 26558/10.09.2024 referitor la inițiativa legislativă în cauză.

---

³ privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, **Parlamentul va decide cu privire la oportunitatea adoptării acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,
[REDACTED]
Ion - Marcel COLACU
[REDACTED]
PRIM-MINISTRU
[REDACTED]

The seal of the Government of Romania is circular, featuring the coat of arms of Romania in the center. The words "ROMANIA" and "GUVERNUL ROMÂNIEI" are inscribed around the perimeter of the seal.

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ

Președintele Senatului

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Nr. 4877 / 10.09.2024
DATA: 10.09.2024

*Domnului Săpunaru
10.09.2024
y*

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Nr. 26558/10.09.2024

Către: **Secretariatul General al Guvernului**
Departamentul pentru Relația cu Parlamentul
drparlament@gov.ro

Domnului Nini Săpunaru, secretar de stat

Referitor la: **Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților (B401/2024)**

Stimate domnule secretar de stat,

Ca urmare a solicitării formulate în cadrul adresei dumneavoastră nr. 7761/02.09.2024, înregistrată la Autoritatea Electorală Permanentă cu nr. 26558/02.09.2024, precizăm că **nu susținem adoptarea Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților (B401/2024)**, pentru următoarele motive:

1. Textul art. 5 alin. (1) din Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, stabilește sistemul electoral utilizat pentru alegerea membrilor Parlamentului României. Modificarea prevederilor acestuia în sensul propus de inițiator, cu mai puțin de 3 luni înaintea datei la care ar trebui să se desfășoare alegerile parlamentare din anul 2024, încalcă principiul stabilității legii electorale, potrivit căruia **elementele fundamentale ale dreptului electoral nu ar trebui să poată fi amendate cu mai puțin de un an înainte de alegeri.**

Curtea Constituțională are o bogată jurisprudență în acest sens, în cadrul căreia afirmă constant faptul că „Dreptul la alegeri libere impune respectarea unor exigențe, între care și aceea a stabilității normelor juridice în domeniul electoral. Într-un plan mai larg, stabilitatea acestor norme constituie o expresie a principiului securității juridice, instituit, implicit, de art. 1 alin. (5) din Constituție, principiu care exprimă în esență faptul că cetățenii trebuie protejați contra unui pericol care vine chiar din partea dreptului, contra unei insecurități pe care a creat-o dreptul sau pe care acesta riscă s-o creeze, impunând ca legea să fie accesibilă și previzibilă. (...) Aceste principii cunosc o dezvoltare specială

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

în ceea ce privește dreptul electoral, în considerarea importanței acestuia, fiind subliniate în documente adoptate în această materie.”

Aceleași argumente sunt aplicabile și cu privire la textul art. 61¹ propus de inițiator.

2. Textul privind norma de reprezentare propus de inițiator - art. 5 alin. (5) - nu respectă cerințele de precizie și claritate stabilite de art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările ulterioare, fiind lipsit de cursivitate, conținând o serie de repetiții și sintagme nespecifice stilului juridic.

Totodată, sintagma „date obținute la cel mai recent recensământ al populației” din textul art. 5 alin. (5) propus se suprapune și intră în contradicție cu dispozițiile art. 5 alin. (4) din textul în vigoare al Legii nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, pe care inițiatorul propunerii legislative omite să îl abroge odată cu alin. (2) și alin. (3).

3. Facilitatea acordată în prezent de legiuitor în cadrul art. 54 alin. (1) din Legea nr. 208/2015 vizează acei competitori electorali care dovedesc un anumit nivel de reprezentativitate, prin intermediul numărului de semnături de susținere colectate. Aceștia trebuie să întrunească „cel puțin 0,5% din numărul total al alegătorilor înscrși în Registrul electoral la nivel național”.

Textul art. 54 alin. (1) propus de inițiator vizează diminuarea numărului de susținători necesar pentru a beneficia de această facilitate, implementarea unei condiții suplimentare referitoare la dispersia teritorială a susținătorilor, precum și eliminarea organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale din categoria competitorilor electorali cărora li s-ar aplica aceste prevederi.

Nu avem obiecții cu privire la modificarea numărului de susținători necesar, aceasta fiind o opțiune aflată la latitudinea legiuitorului, însă apreciem ca nejustificată **crearea unei diferențe de tratament** între partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale, pe de o parte și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, pe de altă parte, acestea din urmă nemaiputând beneficia de aceleași modalități de valorificare a drepturilor conexe dreptului de a fi ales.

În același timp, textul propus nu respectă cerințele de precizie și claritate stabilite de art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările ulterioare. În acest sens, semnalăm omiterea cuvântului „liste” din sintagma „partidele politice (...) care depun la Biroul Electoral Central susținute de (...)”. Totodată, sintagma „înscrși în Registrul electoral la nivel național” preluată de inițiator din textul art. 54 alin. (1) în vigoare, își pierde, în noua formulare, sensul avut în sintagma „numărul total al alegătorilor înscrși în Registrul electoral la nivel național”.

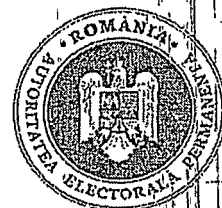
De asemenea, apreciem că formularea „minim 2/3 din numărul de circumscripții electorale” ar putea genera, în acest text, interpretări diferite.

4. Textul art. 52 alin. (2) propus de inițiator vizează scăderea numărului de susținători necesar pentru depunerea candidaturilor, aspect asupra căruia ne-am pronunțat la punctul

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

anterior, precum și implementarea unei condiții suplimentare referitoare la dispersia susținătorilor pe teritoriul circumscripției electorale.

Dat fiind numărul minim de susținători propus, respectiv 200, apreciem că această condiție nu poate fi văzută ca fiind limitativă, atât timp cât se aplică exclusiv pentru circumscripțiile de pe teritoriul statului român, astfel cum ar rezulta din textul art. 54 alin. (2)¹ propus de inițiator.

Astfel, textul alin. (2)¹ mai sus menționat instituie o derogare de la regula stabilită de art. 54 alin. (2) în cazul susținătorilor candidaților din circumscripțiile electorale „din afara României”, acestora neaplicându-li-se cerința dispersiei teritoriale. Din perspectivă necesității rigorii textului normativ, semnalăm sintagma „Sunt exceptați (...) susținătorii candidaților partidelor (...) respectiv candidații independenți”, sensul logic la frazei fiind „respectiv ai candidaților independenți”.

În ceea ce privește textul art. 54 alin. (3), observăm că inițiatorul elimină distincția operată de legea în vigoare între numărul de susținători necesar în cazul candidaților independenți față de numărul de susținători necesar celorlalți competitori electorali. Așa cum arătam, numărul minim de 200 de susținători propus nu constituie, în opinia noastră, o condiție cu efect limitativ.

5. Pe fond, nu avem obiecții privind implementarea unui sistem distinct de colectare a semnăturilor de susținere pentru candidați. Sistemul propus de inițiator se corelează cu propunerea de reducere a numărului acestora. Deși mai puțin ca număr, susținătorii semnează listele la sediul biroului electoral de circumscripție, așadar într-un cadru ce conferă un plus de siguranță.

Apreciem însă că o astfel de măsură poate fi implementată ulterior anului electoral 2024, întrucât necesită modificări ale legislației electorale mult mai ample decât cele avute în vedere în cadrul prezentei propuneri legislative.

Observând că inițiatorul face referire în cadrul art. 54 alin. (5) la lista de candidați și nu la lista de susținători, atragem atenția supra faptului că acestea sunt două documente distincte, cu formate și elemente diferite, reglementate ca atare în cadrul Legii nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Nu poate fi acceptată ipoteza în care susținătorii ar semna direct pe listele de candidați, întrucât acestea conțin și date cu caracter personal ale candidaților ce nu pot fi accesibile susținătorilor, precum CNP-ul¹. Prin urmare, alegătorii își pot înscrie datele și pot semna în **listele de susținători**.

În consecință, nu susținem eliminarea din textul Legii nr. 208/2015 a enumerării elementelor listei de susținători, ce a fost operată odată cu modificarea textului art. 54 alin. (5).

¹ Anexa nr. 1- Modelul listei de candidați la Metodologia întocmirii și depunerii dosarelor de candidatură și a listelor de susținători la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților, aprobată prin Hotărârea Autorității Electorale Permanente nr.12/2020, cu modificările ulterioare

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

6. Stabilirea unui prag electoral reprezintă o decizie politică aflată exclusiv la latitudinea Parlamentului, opinie exprimată, în mod repetat, și de Curtea Constituțională a României. Astfel, în cadrul Deciziei nr. 305 din 12 martie 2008, Curtea a reținut că „instituirea unui prag electoral ține de opțiunea legiuitorului care poate alege între mai multe soluții existente”.

Semnalăm însă faptul că modificarea pragului electoral aplicabil alegerilor parlamentare cu mai puțin de 3 luni înaintea datei la care acestea ar trebui să se desfășoare încalcă principiul stabilității legii electorale, în condițiile în care pragul electoral reprezintă unul dintre elementele esențiale ale sistemului electoral.

Curtea Constituțională a reținut faptul că în Codul de bune practici în materie de referendum, adoptat în 2007, Comisia europeană pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția) a recomandat statelor asigurarea unei stabilități în ceea ce privește legislația în această materie. Or, stabilitatea dreptului este un element important al credibilității procesului electoral, iar modificarea frecventă a normelor și caracterul lor complex pot dezorienta alegătorul, astfel că trebuie evitată modificarea frecventă sau cu puțin timp (mai puțin de un an) înainte de referendum a aspectelor sale fundamentale. Luând în discuție, în acest context, forța juridică a dispozițiilor acestui cod, invocat de autorii sesizării, Curtea reține că într-adevăr acest act nu are un caracter obligatoriu, însă recomandările sale constituie coordonate ale unui scrutin democratic, în raport cu care statele - care se caracterizează ca aparținând acestui tip de regim - își pot manifesta opțiunea liberă în materie de referendum, cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului, în general, și a drepturilor de natură politică, în special.

7. Referitor la modificarea Anexei nr. 1 la Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum am arătat în toate punctele noastre de vedere anterioare privind acest aspect, opinăm că ar fi necesară reglementarea în lege a criteriului care stă la baza aplicării normei de reprezentare în cazul circumscripției electorale pentru cetățenii români cu domiciliul în afara țării.

Prezenta inițiativă legislativă nu menționează în textele propuse criteriul stă la baza creșterii numărului circumscripțiile electorale pentru românii din afara țării și nici rațiunile care au condus la delimitarea acestora.

Astfel, unele dintre circumscripții sunt constituite la nivelul unui singur stat (circumscripțiile 44-46), altele la nivelul mai multor state (circumscripția 47), altele menționează zone din continente, incert definite (circumscripțiile 43, 48 și 49).

Această delimitare nu este însoțită de un număr concret al cetățenilor români care au fost luați în considerare pentru fiecare dintre circumscripții în parte. Nu este clar dacă inițiatorul a avut în vedere norma de reprezentare propusă în textul art. 5 alin. (5), dacă în cadrul fiecărei circumscripții au fost incluși toți cetățenii români sau doar cei cu drept de vot și nici dacă s-a raportat la date oficiale privind cetățenii români din străinătate, o astfel de delimitare fiind necesar a se efectua pe baze unor informații certe, furnizate de instituțiile statului român.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

De asemenea, arătăm că, potrivit principiului egalității puterii electorale, conform căruia „mandatele trebuie repartizate în mod echitabil pentru toate circumscripțiile electorale, în conformitate cu un criteriu unitar de repartizare”, enunțat de Comisia de la Veneția în cadrul „Linii directoare adoptate în cadrul celei de-a 51-a sesiuni plenare”², este necesară asigurarea unei repartiții echitabile și clare a mandatelor pentru circumscripțiile electorale după unul dintre următoarele criterii de repartizare: numărul populației, numărul rezidenților care domiciliază în circumscripția respectivă, numărul alegătorilor înregistrați, eventual numărul votanților, fiind preferată o combinație adecvată a acestor criterii.

Cu deosebită considerație,

Președinte,
Toni Greblă

Exemplar 2/2

² A se vedea Codul bunelor practici în materie electorală – Linii directoare și raport explicativ, adoptate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni Plenare (Veneția, 18-19 octombrie 2002).